

Профанація профілізації освіти, або Чи залишиться МОНУ Міністерством Обману Народу України?

Кінцевим продуктом профільної освіти є *вузький спеціаліст*. “Його не можна назвати освіченим, оскільки він є абсолютним невігласом в усьому, що не входить до його *профілю*; але він і не абсолютний невіглас, адже все-таки він є “людиною науки” і досконально знає свій крихітний куточок Всесвіту. Його можна було б назвати “ученим невігласом”, і це дуже серйозно. Це значить, що в усіх питаннях, де він некомпетентний, він поведеться не як людина, незнайома зі справою, а навпаки – з амбіціями, притаманними знавцеві й фахівцю. Досить пригадати, як недолуго поводяться сьогодні в усіх життєвих питаннях: у політиці, у мистецтві, у релігії, – наші “люди науки”, а за ними лікарі, інженери, економісти, вчителі... Як убого й обмежено вони мислять, оцінюють, діють! Усі ці типові риси людини маси досягають апогею саме в цих *вузькопрофільно* кваліфікованих людях. Саме ці люди символізують і значною мірою втілюють сучасне панування мас, а їхнє варварство – безпосередня причина деморалізації Європи” [1]. Пишучи ці рядки, видатний іспанський філософ Ортега-і-Гасет (1883-1955) не міг бачити проекту “Концепції профільної освіти-2014” [2], проте складається враження, що він прочитав його з олівцем у руках...

Здавалося б, у інноваціях і реформах нічого поганого нема. В усьому цивілізованому світі йде безперервний інноваційний процес. Це тренд сучасності. Так, якихось 20 років тому люди користувалися друкарськими машинками і перепитували, що таке принтер. Нині ж швидше перепитають, що таке друкарська машинка, бо принтер устиг стати “нормою життя”. Та приживаються лише інновації, потрібні суспільству, а все неефективне відкидається. Так, донедавна інноваційні дискети вже витіснені флешками. Тому перед впровадженням інновації, скажімо, компанія “Apple” прискіпливого аналізує результативність попередніх інновацій. І лише після цього та зваженого наукового прогнозу визначає напрямки реформування. Іншого шляху до реального успіху просто не існує. Це – Закон Світового Розвитку.

Але, здається, саме на МОНУ його дія не розповсюджується. Бо за всі роки незалежності України усі нескінченні освітянські “інновації”, аж до найнедолугіших, завжди мали “шалений успіх”. Секрет на поверхні: просто освітянські “реформи” ніколи й ніким не перевірялися по-справжньому саме на предмет їхньої *результативності*.

Насправді ж більшість реформ закінчувалися не зростанням якості освіти (як, наприклад, унаслідок запровадження ЗНО чи успішної заміни предмета “Російська література” на “Зарубіжну літературу”), а банальною імітацією успіху. Це й не дивно, оскільки ці реформи

ініціювалися освітянськими можновладцями, якими рухали переважно політичні й/або корупційні інтереси та особисті амбіції – прагнення лаврів “реформаторів”. Самі ж вони й оцінювали свої “інновації” (так само “об’єктивно”, як оцінили Держпремією в галузі освіти-2011 сумнозвісного “Доктора Пі”). Об’єктивні показники (а що конкретно дала реформа “в сухому залишку”?) ігнорувалися, натомість буяв сумнозвісний “одобрямс”. Якби МОНУ визнало друкарську машинку ефективнішою за принтер і наказало використовувати в школах лише її (та ще й, своїм звичаєм, назвало її якимось “інноваційно”: скажімо, “нонелектричним мультиплікатором паперових носіїв”), то армія освітянських клерків негайно й бездумно кинулася б перевіряти виконання “нетленного” наказу. А МОНУ “від імені широкої педагогічної громадськості” красиво прозвітувало б про нечувану раніше ефективність “реформи”. Та ще й дало команду своїй кишеньковій газетці “Освіта України” проспівати дифирамби друкарським машинкам і філіпіки – принтерам [3].

Тож “реформування” освіти переважно було ОБМАНОМ НАРОДУ УКРАЇНИ. Та найгірше те, що реальна результативність “інноваційно-імітаційної” діяльності МОНУ в Україні як нікого не цікавила до Майдану, так нікого не цікавить і нині, після Революції Гідності, котра й сформувала нову владу (в т. ч. й нове керівництво МОНУ). Невже всі вже забули, що гаслом Майдану було: “Імітації – Ні!”?..

А результати освітянського *обману* видно не зразу. Це в Міноборони прорахунки виявляються, щойно сепаратисти скористаються непрофесіоналізмом чи зрадою конкретних українських вояків. Натомість непрофесіоналізм і зрада освітян можуть не “вилізати боком” аж десятиліття. Зате коли вже вилазять, то шокують увесь світ. Крим, ДНР, ЛНР, – усе це результати імітації “патріотичного виховання” школярів і студентів України, про “успішність” якого МОНУ постійно й бадьоро звітувало від 1992 року.

Яке там патріотичне виховання, коли завкафедри ХНУ ім. В. Каразіна проф. О. Міхільов (не прочитавши за всі 23 роки незалежності України жодної лекції українською мовою (!), але пунктуально отримуючи чималеньку зарплату) у найскрутніший для держави час цинічно заявив, що його російськомовність “утискається” та емігрував до РФ, підливши бруду до українофобської клоаки російських ЗМІ. Коли проректор з виховної (sic!) роботи ДонДУ Т. Мармазова стала “віце-прем’єр-міністром і міністром освіти ДНР” [4]. Коли чимало вчителів організовували “каруселі” на виборах Януковича, стояли на антимайданах і навіть чергували на блокпостах сепаратистів.

Яке там патріотичне виховання, коли нове керівництво МОНУ донині не викинуло на смітник Історії антиукраїнських “табачниківських” Стандартів й програм? І навіть зараз, коли над Україною нависла смертельна загроза, і гаслом українців є “усе для перемоги!”, МОНУ

влаштувало “бенкет під час чуми”, відірвавши сотні мільйонів державних коштів від нашої армії на друк підручників 4 і 6 кл. під ці ж “табачниківські” програми, замість дозволити користуватися вже надрукованими програмами і підручниками, про що вже півроку його просять тисячі освітян? Коли українську малечу, евакуйовану зі Слов’янських сиротинців, вчать не українського віршика “Кіт-воркіт біля воріт чеше лапкою живіт...”, а російської “Мухи-цокотухи”, чим, бажаючи того чи ні, розширюють “русский мир” і дають В. Путіну привід камлати про “защиту русскоязычных в Украине”. Отже, якби чесно працювала освіта, то менше роботи було б армії, а наші хлопці були б живими. Ось якою надвисокою є ціна “нишкового” *освітянського обману*.

Проте, щоб бачити ситуацію саме так, потрібне державницьке мислення. На жаль, донині українські державці (а тільки вони й могли б перевірити діяльність МОНУ по-справжньому) переймалися переважно не державними, а власними інтересами. Логіка була такою: освіта є галуззю неприбутковою, це ж не газ чи нафта, тож нехай собі освітяни бавляться в реформи. То, може, хоч зараз, коли відкрилося, що команда Табачника планувала розпиляти держбюджет-2014 на 480 (!) млн. на чергове видання сумновідомої підручничкової халтури [5], наші урядовці нарешті “прозріють”?

Тим часом МОНУ, замість вирішувати ці гострі проблеми, все імітує та імітує чергові “інновації” в середній школі. Звісно, значно простіше запустити “реформаторський фейк” (на кшталт превентивно-віртуального електронно-дистанційного депозитарію навчальних видань) та пропіаритися перед ЗМІ, аніж навести порядок із програмами та підручниками або видати гарні, сучасні, не хуторянські україномовні сценарії свят для школи чи добірку українських віршиків для сиротинців. Невже цей ОБМАН НАРОДУ УКРАЇНИ триватиме й надалі?

Конкретними прикладами імітації реформ є шарахання української освіти в бік то 12-річки (2005), а то 11-річки (2010), що забрало мільярди гривень у держави і рік дитинства у мільйонів дітей (зокрема в моєї доньки), не принісши жодної користі. Або профінансована державою калейдоскопічна зміна Стандартів, Концепцій, програм і підручників. Чи запровадження в середній школі (знову не “безкровно”, а за рахунок “віддавлення” вчительських ставок) не апробованих предметиків на кшталт “Естетики” чи “Етики”, не забезпечених ані кадрово, ані науково-методично, і головне – назагал “ялових” для якості освіти. Із останніх прикладів – абсолютно не обґрунтоване, відверто популістське зменшення середнього балу атестату з 200 до 60. Хотіли як краще – зменшити корупцію в освіті. А вийшло як завжди – зменшили мотивацію школярів до навчання, бо внаслідок цієї “інновації” прагматичні випускники найматимуть репетиторів для “натаскування” виключно на ті предмети, за якими складатимуть ЗНО, а всі інші ігноруватимуть. А корупціонери ще й кпитимуть з наївності

міністерських реформаторів [6]. Перелік можна продовжувати й продовжувати. І що ж уся ця “реформаторська лихоманка” дала Україні “в сухому залишку”? Анічогісінько, крім розквіту сепаратизму, зниження якості освіти та підживлювання корупції. Тож не хотілося б, аби так само згодом оцінили і Проект-2014...

...Узагалі-то ідея навчання за профілями (“галузями”, “напрямами”, “спеціалізаціями”, рос. “уклонами” тощо) не нова. Так, у Франції її апробували ще в сер. XIX ст. На поч. XX ст. українська освіта теж пробувала “виправити головний недолік загальної освіти – її слабку орієнтацію на життєве і фахове самовизначення особистості, що розвивається» [7]. 1918 р. вийшло «Положення про єдину трудову школу», згідно з яким у старших класах виокремлювались три напрями поглибленого вивчення предметів: гуманітарний, природничо-математичний і технічний. 1957 р. запроваджено диференціацію за напрямами (фізико-математичним і технічним, біолого-агрономічним, гуманітарним і соціально-економічним) шляхом поглибленого вивчення окремих предметів. Законом «Про зміцнення зв'язку школи з життям...» (1958) створено фізико-математичні, художні, музичні та ін. спецшколи для обдарованих дітей. 1966 р. у ЗОШ запроваджено факультативні курси, а в 1960-80-х рр. були спецшколи і класи з поглибленим вивченням окремих предметів.

У незалежній Україні “Концепцію профільного навчання” запроваджено 2003 р. [8]. Тоді досвіду профілізації освіти в нас не було, тож наслідки можна було лише прогнозувати, спираючись на красиві обіцянки авторів Концепції-2003 і сподіваючись на краще. Минуло 10 років, тож можна проаналізувати не прогнози, а результати. Ось конкретний приклад з мого батьківського досвіду (а інтерв'ювання колег, бесіди з випускниками та їхніми батьками підтверджують тенденцію). Моя донька, тоді учениця однієї з гарних київських шкіл, розташованої поруч із нашим домом, мусила йти до профільного 10-го *фізико-математичного* класу, хоча залюбки обрала б загальну освіту чи гуманітарний профіль. Чому “мусила”? 1) Цей профіль обрало керівництво її школи. 2) До цього класу пішли (доброхоті чи ні) кращі учні її класу й паралелі, тож перевести її до слабшого класу означало зробити неконкурентноспроможною абітурієнткою. 3) До найближчого ліцею з класами гуманітарного профілю їхати 1,5-2 год., тому ми мали б піднімати дитину щодня о 4-й ранку. Тож довелося “обрати” профіль, уже обраний до нас і за нас (батьки мене зрозуміють). І ось цьогоріч випускниця-медалістка *фізико-математичного* класу з відзнакою закінчила бакалаврат і стала магістранткою... Інституту *журналістики* КНУ ім. Т. Шевченка. А з 28 її однокласників на “фізматспеціальності” до ВНЗ вступили “аж” 3 учні!

Отже, реальна “ефективність” Концепції-2003 = 10%! Інші 90% випускників стали *жертвами* інновації МОНУ, бо вступили до ВНЗ не

завдяки, а попри профілізацію, запроваджену, нібито, задля їхнього ж блага. Адже *профільні* фізика й математика викладалися по 16-20 год/тиж (як то кажуть, були “і в борщі, і в каші”). Натомість інші предмети, які й знадобилися для вступу до ВНЗ, мінімізувалися. Тому й ми, і батьки 25 учнів наймали репетиторів. Чи забезпечення репетиторів клієнтами і є справжньою метою Концепції-2003? Так це столиця, а що робиться в невеличких містах і селах? Тож висновок однозначний: Концепція-2003 є неефективною. А що ж із Проектом-2014?

Як і будь-яке нововведення, він потребує зваження всіх «за» і «проти» та максимально вірогідного прогнозу на майбутнє. Саме на це й спрямований *метод проблемно-резервного аналізу* (SPOT), тобто “виокремлення пріоритетних проблем, зіставлення сильних і слабких сторін аналізованих технологій, труднощів і небезпек, які можуть виникнути в майбутньому в процесі запровадження інновацій у діяльність школи, пошук зовнішніх і внутрішніх резервів” [7, с. 91]. Тож розгляньмо “Проект-2014” крізь призму SPOT:

“S” (Satisfaction – сильні сторони): Його плюсом є “якомога повніше задоволення і розвиток пізнавальних інтересів, нахилів і здібностей учнів, їхніх освітніх потреб, зумовлених орієнтацією на майбутню професію і подальшими життєвими планами”. Мимоволі пригадується сюжет про щойно народжене дитя, що протягло рученята за мечем. Так немовля (Геракл, Ахіллес, Олександр Македонський...) обирало воєнний “профіль”. Якби ж у реальному житті було так само...

“P” (Problems – слабкі сторони): Недоліком профілізації є “брак точних і надійних засобів діагностики спеціальних інтересів, нахилів і здібностей дитини” [7]. Якби вчитель безпомилково міг спрогнозувати “освітні потреби учня”, він багато чого робив би по-іншому. Так, якби енакіївські вчителі точно знали, що Вітя Янукович стане Президентом України (і “проФФесором”!), то вони “профільзовано” втовкмачили б йому, що російську поетесу звали Анною АхмАтовою (не “АхмЄтовою”), а українського письменника – Гулаком-АртемОвським (не “АртЬОмовським”). Але в далекі 1960-і ані вчителі, ані він сам про свої “подальші життєві плани” не знали, тому логіка педагогів була іншою: фактично Янукович знає на “2”, але поставимо йому “3”, навіщо заважати *профілізації* шахтаря?.. То невже автори Концепції-2014 думають, що ситуація з прогнозуванням “майбутньої професії і подальших життєвих планів учнів” нині докорінно змінилася?

Практика засвідчує протилежне. Так, “Центр дослідження суспільства” цьогоріч констатував: “...На жаль, тенденція невтішна. Дедалі більше абітурієнтів хочуть просто вступити, незважаючи на спеціальність і навіть університет” [9]. Усі нинішні абітурієнти закінчили саме профільні класи. Чи допомогло це їхньому фаховому визначенню? Як бачимо, ні. А чи врахували автори Концепції-2014

недоліки Концепції-2003, запропонувавши якісь механізми, котрі могли б виправити ситуацію? На превеликий жаль, знову ні.

“S”: Плюсом профілізації є “можливість більш раннього розпізнавання і розвитку природніх нахилів і здібностей дитини”. Дійсно, прагнення “не стригти дітей під один гребінець”, а враховувати природні нахили й здібності кожної дитини, є позитивним, хто ж проти?

“P”: Та є суттєва проблема – відсутність надійних методик цього розпізнавання. Відчувається й брак валідних наукових рекомендацій щодо конкретного віку, з якого доцільно розпочинати диференціацію. «Уникайте ранньої профілізації освіти, – застерігає французький експерт Жан-Франсуа Вінсан. – Учень навряд чи зацікавиться тим, що «для його ж блага» вибрали для нього (за нього) дорослі» [10].

“S”: Профільна освіта спрямована на “повніше урахування наявних інтересів дитини”. Поет Б. Слуцький влучно поділив людей на “фізиків і ліриків”. Очікування реформаторів таке: сформує клас “фізиків” із домінуванням точних наук, і клас “ліриків” із перевагою гуманітарних предметів, – і ти задовольниш перших і других.

“P”: Та реально ці “благі наміри” закінчуються так, як у профільному класі моєї доньки. Автори Концепції-2003 визнали: «Аналіз мотивів вибору учнями профілів навчання показав, що лише бл. 40% (!) керувались при цьому схильністю до вивчення конкретного циклу предметів. Решта віддавали перевагу престижності школи, сильному кадровому потенціалу вчителів, наполяганням батьків, бажанню бути разом із друзями тощо» [8, с. 8]. То для чого профілізація, коли вона задовольняє тах 40% (реально 10%), а отже не задовольняє аж 60% (реально 90%) учнів? Чи це не *профанація* ідеї профілізації? Та й інтереси дитини суттєво змінюються протягом навчання. Та хіба лише дитини? Інтереси людини часто змінюються протягом усього її життя аж до діаметрально протилежних. Хрестоматійний приклад – зміна “профілю” первісно успішним купцем Генріхом Шліманом, який у сорокарічному віці (!) захопився Гомером, кинув бізнес у Росії, вступив до історичного факультету Паризького ун-тету, став археологом і обезсмертив своє ім'я розкопками Трої. То який профіль він мав би обрати: економічний чи історичний?

“O” (Opportunities – шанси, резерви): Плюсом Проекту-2014 є “створення умов для здобуття окремих професій для потреб ринку праці”. Звісно, ранній розвиток фахових здібностей, спеціалізація, профорієнтація, – усе це важливо.

“T” (Threats – небезпеки): Але авторитетний експерт Віктор Громовий попереджає: “Якщо серед передумов «для визначення профілю загальноосвітнього навчального закладу (класу)» називається «необхідність урахування соціального замовлення», нам слід задуматись, а чи в змозі ми визначити, яким воно буде через 5-10 років. Чи передбачали ми 5 років тому таку професію, як модератор соціальних

мереж, на яку сьогодні з'явилось соціальне замовлення?" [11]. У ранній спеціалізації є й небезпека звуження освітнього простору та однобокого розвитку дитини. Під загрозою опиняється всебічний розвиток особистості, а надмірна цілеспрямованість заважає учням набувати загальний гарантований мінімум компетенцій у всіх галузях.

Отже, SPOT-аналіз засвідчив, що позитивні аспекти Концепції-2014 ("S", "O") перекреслено аспектами негативними ("P", "T").

У Проекті-2014 наявні й відверті алогізми. Так, там заявлено, що "до основних завдань профільного навчання належить надання учням повної загальної (sic!) середньої освіти". Але насправді це є основним завданням не профільної, а саме загальної освіти, яку й хочуть відмінити в 10-11 кл. автори Концепції-2014.

Викликає Проект-2014 також низку концептуальних запитань:

1) Позірно декларуючи "забезпечення можливостей для конструювання кожним учнем власної освітньої траєкторії", його автори це унеможливають, не пропонуючи альтернативи для тих учнів, котрі прагнуть отримати не "вузькопрофільну", а "універсальну" освіту. Тож сотні тисяч старшокласників, які прагнуть стати не "вузькими спеціалістами", а всебічно розвиненими особистостями, муситимуть наймати репетиторів за власні кошти, оскільки розподіл навчальних дисциплін за освітніми галузями в Проекті-2014 нагадує "Охримову свиту": тут замало "доточили", там – забагато "відрізали".

2) У Проекті-2014 відсутній механізм зміни профілю навчання. А людина часто не може визначитися з "майбутньою професією і подальшими життєвими планами" аж до зрілих років. Так, якби Тарас Шевченко працював виключно за своїм "профілем", то був би лише художником і не став би великим поетом [12].

3) Запровадження Проекту-2014 фактично означало б знищення сільської школи. Політ фантазії його авторів щодо підвозу учнів на неіснуючому транспорті, по неіснуючих дорогах, до неіснуючих "багато профільних або однопрофільних ліцеїв (за необхідності з гуртожитком для учнів або інтернатного типу), де навчатимуться учні, що не мають умов здобути якісну освіту безпосередньо за місцем проживання", виглядає або як абсолютна відірваність від реальності, або як посміх над сільськими учнями та вчителями, особливо в умовах катастрофічного дефіциту держбюджету, спричиненого АТО.

Ось оцінка Проекту-2014 директором Троянської сільської ЗОШ Голованівського р-ну Кіровоградської обл. Юрієм Баком: "Коли проходить тарифікація сільської однокомплектної школи, члени комісії показують директорові на державний компонент і кажуть: "Оце твоє. А шкільного компонента не чіпай". Профілізація, багатоваріантність, спецкурси, – усе це лише красиві слова, бо користуватись цими "благами цивілізації" сільській школі не дозволяють. Навіть якщо вчитель має призерів олімпіад обласного рівня, йому дають додаткові години лише з

лютого по травень, а вже у серпні їх відбирають. Такою є суворая реальність, і вона дуже не схожа на красиві пункти обговорюваного Проекту. І давайте, панове, признаємось чесно, що у більшості випадків профільні класи формують не батьки і навіть не вчителі, а керівники шкіл та відділів освіти. Часто лише для того, щоб гарно виглядати перед конкурентами". Недаремно жартують: якщо дружина директора школи плете бісер, то ця школа профілізуватиметься на бісероплетінні.

4) Реалізація чергового "прожектю" укотре планується за рахунок урізання годин на повноцінні предмети ("Світову літературу" і "Українську літературу"; "Історію України" і "Всесвітню історію"), що призведе до скорочення ставок учителів-практиків. Що ж пропонується натомість? Мертвонароджені в тиші академічних і міністерських кабінетів предмети "Література" і "Історія".

Якими будуть інтелектуальні та духовні втрати України? Повторюю, ДНР і ЛНР не в останню чергу є результатом неефективності української освіти, пошматованої численними "реформаторами" та розтягнутої по сепаратистських чи вузькопрофільних "печерах". Так, щодо загрози сепаратизму регіональний предмет "Мій Донбас" суголосний предметам штибу "Література (русская и зарубежная)", де штучно вип'ячено літературу країни-агресора і який досі вивчається в численних російськомовних школах України замість державотворчого предмета "Світова література" [13].

Що це за нова дисципліна "Література", яку пропонують як базовий предмет (!) у освітній галузі "Мова і література" (рівень стандарту) замість наявних нині "Української літератури" і "Світової літератури"? Або "Історія", котру протягують до галузі "Суспільствознавство" замість "Історії України" і "Всесвітньої історії"? Хто їх викладатиме? За рахунок яких годин? Звідки візьмуться якісні програми та підручники? Схоже, всі ці питання авторів Проекту-2014 не цікавлять.

Тож ця "реформа" МОНУ може стати черговим фейком ("гладко было на бумаге, да забыли про овраги, а по ним ходитъ"). І це в час, коли під загрозою саме існування України. Дастъ Бог, наше військо переможе терористів, а що далі? Яке ставитимуться до України мешканці зони АТО? Чекати ДНР-2? Так, українці воювати вміють, але "багнетом можна зробити все, та сидіти на багнеті незручно" (Наполеон). Тож Україні вкрай потрібна не імітація, не *обман*, а якісна українська освіта.

І насамкінець: хто заплатить за чергову інновацію? "Чому ніде немає розрахунку вартості профільного навчання? Хочемо ми того чи ні, але сучасна освіта взагалі і профільне навчання зокрема є привілеєм багатих націй. Мабуть, не треба доводити, що без належного матеріально-технічного забезпечення буде лише *профанація* ідеї (більше годин на якісь предмети аж ніяк не означає нову якість освіти)" [11].

Таким чином, розробникам майбутніх концепцій профільного навчання можна порекомендувати:

- Запропонувати альтернативу: учень повинен мати право вільного вибору між загальною та профільною освітою [14].
- Прописати прозорий механізм зміни профілю або повернення учня до загальної середньої освіти (і навпаки).
- Передбачити “двоядерність” [11]: перше “ядро”, або “ядерний куррикулум” (П. Сальберг) – обов’язковий для випускників усіх без винятку СНЗ освітній контент (у розвинених країнах це бл. 50%, у нас бажано до 60-70% усього навчального часу); друге “ядро” – індивідуальні освітні траєкторії навчання кожного учня;
- “Ядерний куррикулум” має бути інваріантним і захищеним від будь-якого реформування протягом min 10 років. Дозвіл на його трансформацію дає не МОНУ, а Кабінет Міністрів України. Його бажано схвалювати ще й Верховною Радою України як такий, що впливає на формування світоглядної парадигми усіх українців.
- Профорієнтацію доречніше проводити не стільки в ЗОШ, скільки, після основної школи, в спеціалізованих навчальних закладах (ПТУ, коледжах тощо) у тісному контакті з роботодавцями; але “ядерний куррикулум” і там повинен залишатися незмінним.
- Перед уведенням до навчальних планів СНЗ нових предметів їхня попередня апробація є обов’язковою.

PS, або Замість післямови “...Греки вважали *вузькопрофільного* спеціаліста недоробленою людиною і ставилися до нього з презирством: спеціаліст принижує себе до статусу раба, промінявши вселюдську універсальність на роль знаряддя. Греки дуже добре розуміли цінність саме невизначеного, неспеціалізованого характеру свого культурного ідеалу. Гарно вихована і освічена людина має душу такого кшталту, що може досягти успіху в будь-якому спеціальному профілі. Це – грецький ідеал. Натомість варварством для греків було виховання “людинознарядь”, каліцтво громадян власної держави, котрі ставали лише лікарями, лише інженерами, військовими чи кораблебудівниками” [15]. То чом нам не дослухатися до мудрості тисячоліть?

...Особисто я хотів би, щоб моя донька-дев’ятикласниця стала не “вузьким спеціалістом”, а універсально освіченою Людиною. І щоб їй не довелося докладати таких же зусиль для подолання недоліків Концепції-2014, яких свого часу доклала старша донька для подолання недоліків Концепції-2003.

Але це стане можливим лише за умови, що МОНУ не залишиться Міністерством Обману Народу України.

Використані джерела та примітки:

1. Кара-Мурза С. Манипуляция сознанием. – К.: Оріяни, 2000. – С. 135.

2. Проект Концепції профільного навчання в старшій школі (10.06.2014). – Інтернетресурс. Режим доступу (ІРД): <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1402388614/>.

3. “Міністерська газета «Освіта України» постійно покриває халтуру, породжену самим Міністерством, вона перетворилася на «коліщатко й гвинтик» репресивно-маніпулятивної бюрократичної машини цієї каденції керівного персоналу МОНмолодьспорту” (“ОУ”, № 19-20, 14.05.2012). Бридко спостерігати, як “придворні” газетярі забувають кодекс журналістської етики, щойно почувши невдоволені нотки в голосі начальства (заступника Міністра чи навіть чиновниці “третього ряду”, яка чи то залишилася, чи то не залишилася в МОНУ після зміни керівництва). Або коли досвідчені міністерські посадовці (навіть ті, хто стояв поруч із тобою на Майдані), котрі у “Фейсбуці” аплодували вчителям світової літератури за їхню боротьбу проти ганебних “табачниківських програм-2012” і оцінювали її як зародження громадянського суспільства в Україні, щойно повернувшись до владних кабінетів, раптом забули і про цінності громадянського суспільства, і про свої нещодавні симпатії до вчителів світової літератури, і про своє схвалення їхньої боротьби за цей державотворчий світоглядний предмет, а натомість фактично продовжують справу Д. Табачника, залишаючи чинною згадану програму і друкуючи за нею підручники.

4. ІРД: <http://ostro.org/general/society/news/451859/>

5. Див.: Ковбасенко Ю. 100 днів МОНУ: реформування чи імітація?; Клочек Г. Причини і наслідки (про програми і підручники для середньої школи); Шуляр В. Якою має бути концепція літературної освіти в Україні?; Клепко С. Проект стратегії Академії як повідомлення про втрачене майбутнє. – ІРД: <http://education-ua.org/ua/articles/archive/>

6. Дивує безпорадність обґрунтування цієї “інновації” заступником Міністра: мовляв, не можна порівнювати “10 балів” у сільській школі і міській гімназії. То, може, ще й “сантиметр – грам – секунду” поділимо на сільські й міські? І це замість навести порядок з оцінюванням навчальних досягнень школярів: узяти в УЦОЯО результати ЗНО по Україні в розрізі шкіл, порівняти їх із середніми балами атестатів випускників і виявити найбільші розходження (це і є “харчовий ланцюжок” корупції). А потім звільнити директорів, які здійснили обман, опублікувати їхні прізвища в “Інформаційному збірнику МОНУ” і заборонити обіймати керівні посади. І все миттю стане на свої місця.

7. Селевко Г. Энциклопедия образовательных технологий. – В 2-х тт. – Т. 1. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – С. 338.

8. Концепція профільного навчання в старшій школі // Інформаційний збірник МОНУ. – К.: Пед. преса, 2003. – № 24. – С. 7.

9. “Абітурієнти дедалі частіше вступають навмання: дослідження”. – ІРД: vnz.org.ua/statti/6426

10. Вінсан Ж.-Ф. Ліки проти шкільної нудьги // Мат-ли 47-ої сесії Міжнарод. конф. ЮНЕСКО з освіти (Женева, 8-11.09.2004) // Коментар до «Інформаційного збірника МОНУ». – 2006. – № 1. – С. 47.

11. Громовий В. Чи перейдемо до двоядерної моделі освіти завдяки концепції профільного навчання? [5].

12. Ось зізнання самого Т. Шевченка: “Я добре знав, що живопис – моя майбутня професія, мій насущний хліб. І замість того, щоб вивчати її глибокі таїнства, та ще й під проводом такого вчителя, яким був безсмертний Брюллов, я komponував вірші...”

13. Мова про методично й філологічно повноцінний патріотичний предмет “Зарубіжна літ-ра” за програмою 2005 р. (саме він виховував молодь, яка стояла на Майдані). Не плутати з відверто слабкою і світоглядно аморфною програмою “Світова літ-ра. 5-9 кл.” (2012), яку “продавили” табачниківські “реформатори”...

14. Але не того кургузого “універсального” загальноосвітнього профілю, який пропонує Концепція-2003.

15. Любарський Г. Морфологія історії. – М.: КМК, 2000. – ІРД: <http://10062005.livejournal.com/73936.html>

=====

Інтернетресурс, режим доступу:

<http://education-ua.org/ua/articles/287-profanatsiya-profilizatsiji-osviti-abo-chi-zalishitsya-monu-ministerstvom-obmanu-narodu-ukrajini>